

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXXV | 12. januarja 2026 - Buenos Aires, Argentina | Št. 1

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

SLOVENSKA PESEM, KI POVEZUJE IN NAVDIHUJE | *Slovenski moški zbor*

Slovenski moški zbor (SMZ) pod vodstvom dirigenta Matjaža Rožanca je leto sklenil z dvema nastopoma, na katerih je predstavil sadove preteklega dela in napredek v pevski tehniki.

Samostojni koncert na Pristavi

V soboto, 30. novembra, je zbor že drugo leto zapored pripravil samostojni koncert na Pristavi. Program je bil v celoti posvečen slovenski narodni in cerkveni glasbi.

V prvem delu se je zbor predstavil z resnejšim naborom skladb. Celoleten trud in redne vaje z vokalnim trenerjem Leom Rodriguezom so obrodile sadove, kar se je poznalo pri izvedbi

zahtevnejših pesmi, kot je na primer Jadransko morje. Poleg te so pevci zapeli še skladbe Kje je moj mili dom, Dober večer luba dakle, Mili kraj, Rož, Podjuna, Zila, Mati moja, venec pletem ter Močnikovo Moja duša.

Drugi del koncerta je prinesel nekoliko bolj sproščen nabor pesmi. Od nežnih Vse najlepše rožice do mogočnega zaključka z Vrabčevo uglasbitvijo Zdravljice, je zbor dokazal spretnost pri interpretaciji tako bolj ljudskih pesmi, kakor tudi zahtevnejših umetniških priredb.

Po koncertu je sledila večerja v sproščenem vzdušju. Kot je na teh srečanjih že navada, je slovenska pesem zopet povezala vse navzoče, saj so ob spremstvu zbora zapeli tudi obiskovalci, druženje pa se je zavleklo pozno v noč.

Praznično srečanje v Bella Visti

Nekaj tednov kasneje, 20. decembra, je zbor gostoval v Bella Visti. V cerkvi Parroquia San Francisco Solano je sodeloval na zborovskem srečanju, ki je potekalo v božičnem duhu.

Tokrat so si oder delili z zborom Coral Eumenia, ki ga vodi Leo Rodriguez. Sodelo-

vanje je bilo še posebej simbolično, saj Leo kot vokalni coach tesno sodeluje z moškim zborom. SMZ je zapel Božji nam je rojen Sin, Mati moja venec pletem, Moja duša, in Jaz vem za eno štalico. Coral Eumenia je tudi čuteče in mogočno podal nekaj sakralnih in božičnih pesmi. Za zaključek pa sta oba zbora skupaj zapela Hitite kristjani po slovensko, po špansko in po latinsko. Skupni nastop v sakralnem okolju je poudaril univerzalnost glasbe in moč povezovanja različnih kultur s petjem. Končno so pa vsi navzoči ubrano zapeli tudi Sveto noč.

Lepo je videti, da se za slovensko pesem navdušujejo tudi mladi glasovi, saj se je letos pridružilo nekaj novih pevcev. Slovenski moški zbor z vsakim nastopom potrjuje, da se z vztrajnim delom na vokalni tehniki in spoštovanjem do tradicije slovenska zborovska glasba ne le ohranja, temveč tudi nenehno razvija in raste.

SMZ

BOŽIČNI KONCERT V SAN MARTINU

V Njem je moje upanje

V svetoletnem duhu je geslo božičnega koncerta v nedeljo, 21. decembra, ob 19. uri privabilo v San Martin številne romarje, ki so se zatekli v kapelo Presvetega Srca, da bi se preko glasbe potopili v božično skrivnost.

Začetek večera je bilo prijetno presenečenje, ko se je prvič predstavila Vokalna skupina mladih in ob glasbeni spremljavi zapela: Ko bi jaz zvonček bil (F. X. Engelhart), Adoramus (Libera) in Do they know it's Christmas? (Band Aid). Skupina, ki sta jo vodila Sofi Boltežar in Niko Leber, se je izkazala in publiko navdušila.

Mladim so se pri zadnji pesmi pridružili najmlajši, skupina Zvončki. Pod vodstvom Ariane Žigart so še zapeli: A la nanita nana (Ljudska iz Andalucije) in Bim Bam Bom (F. Gačnik). Ljubki otroški glasovi so prav vsakemu prišli do srca.

Ob skladbi Cantate Domino (K. Jenkins) je na prizorišče stopil Slovenski pevski zbor San Martin pod vodstvom Ariane Žigart. Pristopila je tudi Sveta družina, ki so jo odigrali Juli Kastelic, Niki in Igor Štumberger. V nadaljevanju je sledil pester izbor božičnih melodij: Presveta noč (A. Jobst / Filip Terčelj), Spi dete božje nam sladko (A. Hribar / I. Fabiani), Nebo je nocoj razsvetljeno (slovenska ljudska),

Papá Baltazar (H. Manzi in S. Piana), Ay para Navidad (S. Villar), Can you hear the Christmas Bells? (J. Raney) in Gloria (A. Vivaldi).

Poseben čar je doprinesla vokalna skupina Mučučas, ki nam je nežno podala: Prišla je noč (J. Levičnik), Blanca Navidad (I. Berlin), Hallelujah (L. Cohen).

Spored je povezoval Marjan Boltežar in uvedel še zadnjo skladbo Le za Kristusa (K. Jobe, B. Fowler, B. Hastings). Mogočno je zadonela v izvedbi vseh nastopajočih in ob instrumentalni spremljavi. Globoko besedilo (tudi v španskem prevodu) je nagovorilo poslušalce, ki so prelep koncert nagradili s ploskanjem. Čestitke in zahvale so bili deležni vsi nastopajoči in zborovodkinja Ariana Žigart ter Janez Filipič (scenski prostor), Mati Medvešček (zvok), Toni Podržaj (video), Tone Belec (fotografije), Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Zaključna Sveta noč nam je znova prinesla občutek miru, tišine in povezanosti. Ob zaključku svetega leta 2025 je Novorojeni v jaslih vsakemu zašepetal: „V meni je tvoje upanje.”

VB

Zahvala

Zaključek leta je dobra priložnost, da premislimo, kaj je v preteklem letu bilo dobrega in ne tako dobrega. Je pa tudi odlična priložnost, da se zahvalimo vsem, ki so z nami delili prehojeno pot, nam pomagali in nam bili ob strani. Dober nasvet nam je pustil ameriški politik in predsednik John F. Kennedy: "Najti moramo čas, da se ustavimo in se zahvalimo ljudem, ki so v našem življenju kaj spremenili."

Uredniki Svobodne Slovenije se želimo v teh vrsticah zahvaliti vsem, ki nam leto za letom pomagajo pri ustvarjanju naše drage Svobodne Slovenije:

• Odboru Zedinjene Slovenije za zupanje v naše delo.

• Uradu Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu za sofinanciranje našega delovanja.

• Sponzorjem in oglaševalcem za finančno in moralno podporo.

• Vsem društvom in organizacijam, ki po vsakem dogodku in prireditvi poskrbijo še za poročilo.

• Roku Finku in Tjaši Lorbek, ki nam pridno pripravljata poročila in razgovore s Slovenci, ki nas obiščejo v Argentini in Gregorju Batagelju za rubriko Odtisi.

• Tomažu Žužku, ki skrbi za našo spletno stran in nas rešuje vsakič, ko zaradi tehnološke nespretnosti ustrelimo kakšnega kozla.

In končno še ogromna zahvala tudi vam, dragi bralci, ki nas zvesto spremljate in berete naše objave, prav posebno vam, ki nas z vašimi sporočili prijazno spodbujate, da vztrajamo pri našem delu.

Vsem naša iskrena hvala!

Mariana Poznič in Jože Jan

MEŠANI PEVSKI ZBOR SAN JUSTO

Koncert v čast Devici Mariji

Na predvečer praznika Brezmadežnega spočetja je cerkev Župnije Naše Gospe Karmelske v Ramos Mejía napolnilo posebno vzdušje zbranosti in duhovne lepote. Koncert v čast Devici Mariji, ki je potekal 7. decembra 2025 na ulici Álvarez Jonte 77, je z molitvijo in sakralno glasbo povezal zbrane ter jih povabil k poglobljenemu doživljanju vere in skupnosti.

Dogajanje je že od začetka potekalo v vzdušju zbranosti in globokega spoštovanja. Navzoči so koncert spremljali v tišini in pozorni osredotočenosti, kar je omogočilo, da je molitveni značaj dogodka resnično zaživel. Zbor je s pesmijo »Ave Maria« (Jacobo Arcadelt) prispel iz zadnjega dela cerkve skozi stranske vhode do sprednjega oltarja. Z občuteno melodijo je objel vse prisotne, ki so se potopili v mistično vzdušje, ki je sijalo skozi zvoke.

Povezovalne misli Tatjane Malovrh so koncertu dodale jasno vsebinsko nit. Z njimi je poslušalce uvajala v duhovni pomen vsake glasbene skladbe ter jih usmerjala k razmišljanju o Marijini vlogi in prazniku Brezmadežnega spočetja, ki je bil v središču večera. Glasbeni program se je razvijal počasi in harmonično, ob vsakem prehodu pa je ohranjal globoko povezanost med deli. Prvi del koncerta so obogatile štiri slovenske Marijine pesmi

v čast Devici Mariji, Mati vseh nas: Vsi zbori zadonite (Ignacij Hladnik), K pokoju že dan se nagiba (Anton Schwab), ki jo je odlično izvedla solistka Sandra Hočevnar, Zvonček čuj večerni (Ignacij Hladnik) in Zgodnja Danica (Franc Kimovec).

Ob tem je glasbeno spremljavo na orglah zagotavljala prof. Andreja Selan Vombergar, katere umirjena in občutena igra je popolnoma podprla zbor in ustvarila prostor za notranjo zbranost ter molitev. Celoten večer je potekal pod taktirko dirigenta Diega Pereza, ki je z mirno in jasnostjo vodenja zagotavljal harmoničnost izvedbe zbora, solistov in instrumentalne spremljave.

Po uvodnem premišljevanju so sledile tri izjemno čustvene skladbe. Dve v španskem jeziku – En los brazos de la luna (Alfonso Letelier Llona) in Que dulce es María (Casimiri) – ter latinska Ave Maria (Franz Biebl), so še bolj poglobile duhovno vzdušje. Solist Dani Zupanc in kvartet (Sandra Hočevnar, Metka Malovrh, Aleksandra Grilj, Metka Markovič) sta ustvarila posebno vzdušje. Glasba je postala nežna in hkrati mogočna, vsak ton pa je nosil močan duhovni naboj.

Vokalna izvedba je izstopala po iskrenosti in poglobljenosti. Tehnično dovršena izvedba je vedno služila izrazu, medtem ko so re-

freni delovali kot skupna izpoved in molitev, ki je združevala osebna doživetja z občutkom skupnosti. Besedila in glasba so izžarevali zaupanje, izročitev in upanje, kar je v duhovnem kontekstu marijanskega praznika še posebej ganilo srce vsakega navzočega.

V zadnjem delu koncerta so zazvenele pesmi Dajte mi zlatih strun (Franz Engelhart), ki sta jo ganljivo zapeli solistki Aleksandra Grilj in Veronika Malovrh, Mati moja, venec pletem (Lojze Mav) v izvedbi solistke Veronike Malovrh ter Marija, pomagaj (L. Grber), ki sta jo ponovno zapeli Aleksandra Grilj in Veronika Malovrh.

Prvi slovenski Marijin koncert v tej fari, pripravljen v času pred praznikom Brezmadežnega spočetja, je v srcih navzočih pustil globok občutek Marijine bližine in nežne materinske navzočnosti. Glasba je postala pot k notranji zbranosti, tišini in molitvi, v kateri se je vsak posameznik lahko osebno srečal s skrivnostjo vere.

Kot sklepni trenutek koncerta je zazvenela skladba Ave Maria Williama Gómeza, izvedena v zborovski postavitvi. Ta zaključek je v zbranem in mirnem tonu zaokrožil celoten večer ter pri navzočih pustil občutek notranjega miru, zaupanja in hvaležnosti. Skladba, ki je kot tiha molitev preplavila prostor, je omogočila občinstvu, da je zadnje trenutke koncerta preživelo v tišini, v notranji molitvi in hvaležnosti za vse darove, ki jih prinaša vera. Zbor je z izvedbo te skladbe zaključil ne le koncert, temveč tudi skupno duhovno izkušnjo, ki jo bodo vsi navzoči ohranili v spominu.

Mešani pevski zbor San Justo se iskreno zahvaljuje župniku Robertu Scardamaglia

za gostoljubje ter Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Republike Slovenije za podporo pri izvedbi koncerta.

Za sam zaključek večera se je zbor poslovil z nežno, vendar močnim sporočilom v pesmi Sonce že zahaja (Josef Gruber), ki je, kot tiha molitev, pospremila udeležence v noč. Z zadnjimi notami, ki so odmevale v cerkvi, je pri vseh prisotnih ostal občutek tihe notranje moči in hvaležnosti, ki je spremljala vsakega posebej še dolgo po tem, ko so vrata cerkve zaprli.

Mešani pevski zbor San Justo
M.M.

BOŽIČNICA 2025 | Naš dom San Justo

Božič je eden najpomembnejših praznikov v letu, čas veselja, topline in bogate tradicije. Z njim so povezani trenutki, ki jih preživimo z najbližjimi, izmenjava dobrih želja ter razmislek o miru, sočutju in upanju, ki jih ta praznik prinaša.

V četrtek, 25. decembra, so se člani Našega doma zbrali v sanjuški stolnici pri slovenski sveti maši, ki jo je daroval dušni pastir g. Robert Brest. Praznično bogoslužje je s petjem obogatil Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Diega Pereza. Njihova izvedba je slovesnosti dodala posebno globino in med navzočimi ustvarila občutek notranjega miru ter duhovne povezanosti.

Po končani daritvi so se družine, prijatelji in znanci med seboj zadržali v prijetnem druženju, si izrekli praznična voščila in skupaj delili veselje ob božičnem času. Praznovanje se je nato nadaljevalo v glavni dvorani, kjer so se navzoči pozdravljali, si

voščili lepe praznike in zasedali svoja mesta. Vzdušje je bilo sproščeno in domače, kar je še dodatno poudarilo pomen skupnega praznovanja.

Zbrane je najprej nagovorila gospodična Milena Zupanc, ki jim je izrekla toplo dobrodošlico. Za njo je besedo prevzel predsednik g. Marjan Godec, ki je vsem prisotnim namenil lepe misli ter jim zaželel vesel in blagoslovljen božič ter srečno novo leto.

Ko je v dvorani zavladala tišina, so se obiskovalci zbrano posvetili skrivnosti božiča. Odrske luči so razsvetlile prizor Svete družine pri jasliah v Betlehemu. Ta preprost, a globoko pomenljiv prizor za kristjane simbolizira upanje, ponižnost in Božjo bližino človeku. V njem se razodeva vera v rojstvo Jezusa Kristusa, ki je prišel na svet kot luč in odrešenik. S petjem in poezijo so nastopajoči slavili ta božični čudež. Sveto družino je uprizorila družina Anike Urbančič in Aleksa Pavšerja z dojenčkom Adamom, kar je pri-

zoru dalo posebno toplino in čustveno noto.

Po predstavitvi in skupni molitvi so mladi prevzeli skrb za strežbo zajtrka. Dogodek je takrat dobil še bolj sproščen in domač značaj, k čemur so pomembno prispevale matere in gospe z okusnimi, skrbno pripravljenimi poticami.

Režijo akademije je prevzel Vanči Štrubelj. Program je z ubranim petjem spremljal Mladinski pevski zbor San Justo pod vodstvom ge. Lučke Marinčič Zafra, ki je s svojim nastopom navdušil navzoče. Scenografijo so pripravili možje in fantje Našega doma, za tehnično brezhibnost pa je poskrbela skupina Luč in zvok.

Nastopajoči so bili: Aleks Zupanc, Matjaž Groznik, Nace Kržišnik, Viki Etcheverry ter Mladinski pevski zbor. Fotografije: Leila Erjavec.

NSDJ

NAMIZNI TENIS

zaključek 2025

V petek, 19. decembra, smo se ponovno zbrali v kleti Našega doma in priredili zadnji turnir namiznega tenisa v letu 2025. Vpisalo se je 13 parov -duplas- med njimi nekaj mladih, ter lju-bitelji tega športa iz drugih slovenskih domov.

Kdo je bil prvak, zmagovalec? To smo bili VSI! V prijateljskem razpoloženju smo igrali, se zabavali, smejali in uživali prijetne ure, v zdravi in veseli družbi.

Vsi, ki smo ob petkih redno zahajali in se udeleževali v tej dejavnosti, smo si oblekli novo majico, za katero se zahvalimo sponzorjem Talleres Crovara in Briganti.

Najlepša hvala igralcem vseh domov za čudoviti večer; Našemu domu za spodbudo in prostor, v katerem se počutimo kot doma!

Ob pogrnjenih mizah smo delili večerjo in še dolgo v noč ostali v klepetu, smehu in veselju.

Želimo vam blagoslovljeno leto in vas pričakujemo na prvem turnirju 2026.

PEVSKI ZBOR SLOMŠKOVEGA DOMA EX CORDE

Po praznovanju svoje 15-letnice na prvi pomladanski dan, je pevski zbor Slomškovega doma Ex Corde v zadnjih mesecih leta 2025 pripravil pravo pevsko turnejo s kar petimi koncerti.

V torek, 28. oktobra, je v čudoviti dvorani Centro Naval v središču mesta Buenos Aires potekal koncert dveh slovenskih zborov. 100-letni Učiteljski zbor Slovenije z dirigentko Anastasio Banovec ter Ex Corde z dirigentom Diegom Pérezom sta popestrila večer s slovenskimi in mednarodnimi pesmimi.

Večer so s petjem argentinskih pesmi otvorili člani pevskega ansambla Pinceladas Argentinas (Karina Suarez - sopran, Diego Miguel - tenor, Diego Pérez - klavir).

Po koncertu je sledilo še veselo druženje pevskih skupin.

V soboto, 29. novembra, je zbor zapel v cerkvi Virgen Inmaculada de Lourdes v Floresu. V okviru praznovanj 50-letnice cerkve je skozi celo leto potekal "zlati" ciklus koncer-

tov - "Ciclo musical de oro". Slovenski zbor se je v njem predstavil skupaj z mladinskim zborom Coro Juvenil de Hurlingham (dir. Diego Pérez).

Številni poslušalci so navdušeno sledili izva-

Naslednji dan, 30. novembra, smo se odpeljali v mesto Zárate, kjer je v drugi polovici leta potekala serija koncertov. Zadnji med njimi se je vršil v cerkvi Nuestra Señora del Carmen z nastopom zbora Ex Corde ter zborov Evocación in Encantando, oba pod vodstvom Claudia Volpija.

Izlet je bil tudi lepa priložnost za srečanje in druženje s pevsкими kolegi v mestu Zárate, ki so nas pogostili s tipičnimi argentinskimi empanadami. Pozno zvečer smo se sredi hudega naliva vrnili v Buenos Aires, utrujeni a veseli nad tem glasbenim vikendom.

Sledil je prav poseben koncert, na katerega smo se pripravljali več mesecev.

V letu 2025 je salezijanska družina obeležila 150-letnico prihoda prvih misijonarjev v naše kraje. To pomembno obletnico so praznovali tudi z glasbo!

V soboto, 13. decembra, je v baziliki María Auxiliadora y San Carlos v mestu Buenos Aires potekal glasbeni dogodek ob tej obletnici, z udeležbo dveh pevskih zborov ter simfoničnega orkestra.

Koncert je začel Ex Corde s pesmijo Ave Maria v latinščini, ter slovensko Oče, združi nas. Sledila je predstavitev zbora Univerze Belgrano, pod vodstvom Maxilimiliana Mancusa.

Nato je simfonični orkester Cardenal Cagliero, pod taktirko dir. Laure Muñiz, prevzel publiko z odlično izvedbo uverture Mozartove opere Čarobna piščal.

Sledila je glavna točka dogodka, Cantata Namuncurá (besedilo: Enrique Albano, glasba: Raul Entraigas) s sodelovanjem vseh nastopajočih skupin pod taktirko salezijanca Mariana Erre.

Skladba je posvečena blaženemu Ceferinu Namuncurá, mlademu mapučejcu, ki je živel med l. 1886 in 1905. Po zgledu sv. Janeza Bosca je želel postati salezijanski duhovnik, da bi evangeliziral svoje ljudstvo.

Celoten koncert je dosegljiv na tej povezavi.

Božični koncert je za zbor Ex Corde postal že skoraj tradicija.

Tudi letos je potekal v ramoški farni cerkvi Nuestra Señora del Carmen, prav tam, kjer so se v našem okraju brale prve maše v slovenskem jeziku, v nedeljo, 21. decembra zvečer.

Zbor Slomškove šole, ki ga vodi Jana Kestelic, se je tudi tokrat pridružil s petjem in tudi z violino (Martina Cestnik).

Prav ta čas so bili na obisku iz Slovenije Polona in Martin Rode, Ema in Tomaž Rode ter Jera in Toni Klemen. Z veseljem so sprejeli naše vabilo, da se pridružijo božičnemu koncertu in pripravili slovensko Zvezde gorijo, katere avtor je njihov sorodnik Gregor Mali.

Prav posebno pohvalo in zahvalo pa zasluži Ema Krečič Rode, priznana čelistka, ki je spremljala petje zbora Ex Corde in publiko očarala z izvedbo Bach - Gounodove Ave Maria.

Ob prižganih svečkah so vsi pevci skupno zaključili koncert s pesmijo Sveta noč, blažena noč in tako zbrano vstopili v božični teden.

Ex Corde

NOVICE IZ SLOMŠKOVEGA DOMA

Kaj se je dogajalo v Slomškovem domu v drugi polovici leta 2025?

V nedeljo 13. julija po sveti maši, sta nam Ariel in Carlos pripravila »chocolate con churros«.

V petek, 25. julija, smo praznovali »dan prijateljev«!! Carlos Pipan in Ariel Mazieres sta pripravila krasen »locro«. Gabrijela Tomazin je organizirala zabavo, kjer smo vsi sodelovali. To druženje je naše veliko bogastvo, ki ga cenimo in smo zanj hvaležni!

16. avgusta smo v Slomškovi šoli praznovali otroški dan. Starši učencev so organizirali dobro kosilo in pecivo za posladek. Sledile so igre in zabava, v katerih so družine preživele čudovit dan.

24. avgusta so naši prvoobhajanci naredili pomemben korak na svoji poti vere – prvič so pristopili k zakramentu svete spovedi. Spovedoval jih je g. Franci Cukjati, spremljala jih je pa katehistinja Irena Zarnik.

V soboto, 23. avgusta, so učenci Slomškove šole obiskali gasilce, ki so jih sprejeli z odprtimi rokami. Namenili so jim veliko časa, pokazali kako poteka njihovo delo, delili zgodbe

in z veliko potrpežljivostjo in dobro voljo odgovorjali na vprašanja.

26. oktobra smo imeli v Slomškovem domu šolsko in mladinsko sv. mašo. Med zajtrkom smo g. Gašperju zapeli za rojstni dan, naša mladina je pa voščila mamicam in babicam za materinski dan.

V petek, 31. oktobra, je v Slomškovem domu potekal zelo zanimiv in bogat pogovorni večer. Dr. Andrej Poznič, naš domači gost, nam je podal misli na temo: »Blagor tistim, ki delajo za mir, pravi Jezus«... kaj nam to danes lahko pomeni?

V nedeljo 2. novembra, je v Slomškovem domu maševal g. Andrej Poznič. Med sveto mašo je prepeval učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«, ki je bil na obisku iz Slovenije ob praznovanju 100-letnice ustanovitve. Andrejka Dolinar jim je izrekla dobrodošljico. Po maši so nam ponudili kratek koncert, nato smo imeli skupni zajtrk in srečanje s farani. Odbornica Mariana Poznič jim je razkazala prostore doma in jim pripovedovala o naši zgodovini in dejavnostih.

V soboto, 8. novembra, so učenci Slomškove šole taborili v Domu. Dan je potekal med igra-

mi in pripravo na bližnje božične praznike ter sveto mašo, ki jo je daroval g. Robert Brest.

Zvečer je bil na vrsti kres s petjem plesom in dobro voljo. Po dolgem dnevu so se otroci odpravili v šotore in se tam še dolgo smejali in klepetali.

Naslednji dan so se nekateri že navsezgodaj podili za žogo. Učitelji so pripravili zajtrk, potem pa so se vsi zadovoljni odpravili domov.

V nedeljo, 7. decembra, smo v Slomškovem domu spet obeležili Tradicionalni slovenski zajtrk, ki smo mu seveda dodali lastne posebnosti.

Tradicionalni slovenski zajtrk je nastal kot pobuda Čebelarke zveze Slovenije s katero

so želeli poudariti vrednost medu, dela čebelarjev, domačega kruha in zdrave prehrane.

Nedelja, 14. decembra, je bila v Slomškovem domu prav posebna nedelja!

Najprej smo imeli duhovno pripravo na Božič, kateri je sledila sveta maša z našimi prvoobhajanci: Sofi Belec, Felicitas in Joaquin Cestnik in Aleksander Hrovat. PH@Tone Belec

Bogato leto smo pa zaključili s sveto mašo in skupnim zajtrkom na Božični dan. Pred nami je zdaj novo leto, polno načrtov, v katerega vstopamo s pogumom in dobro voljo!

Slomškov dom

ZA SLOVENSKE KNJIŽNICE IZVEN SLOVENIJE

V sredo, 10. decembra 2025, smo se navkljub za ta mesec nenavadno sončnemu jutru v Ljubljani zbrali v Prešernovi dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti Mostovi znanja – slovenske knjižnice doma in po svetu v sodobni informacijski družbi. Ni nam bilo žal, saj je bila konferenca odlična. Veliko problemov izpostavljenih, še več rešitev in dobrih idej, le upamo lahko, da jih bomo lahko v prihodnjih letih čim več uresničili. Slovenske knjižnice namreč še zdaleč niso le znotraj meja Republike Slovenije, temveč jih je veliko tudi v zamejstvu in izseljenstvu – vse te knjižnice pa se srečujejo z izzivi. Živimo v informacijski družbi, umetna inteligenca postopoma, a vztrajno vstopa v naša življenja, temu se morajo prilagoditi tudi knjižnice.

Konferenco je pripravil Svetovni slovenski kongres v sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico ter s podporo Urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Po uvodnih pozdravih so svoje prispevke v polni dvorani predstavili Dejan Valentinčič, Barbara Kavčič in Helena Janežič. Valentinčič je opozoril na ohranjenost slovenskega knjižničnega gradiva po svetu. Sledilo je zelo energično predavanje bibliotekarke Barbare Kavčič, ki je še največjega dvomljivca prepričalo, da slovenske knjižnice v 21. stoletju niso več le kraji, kjer tiho beremo in si izposojamo knjige, temveč veliko več. To so kraji, kamor se lahko obrnemo po vse vrste informacij, pomoč, kraji druženja in srečevanja. Kavčičeva je predstavila vsa orodja, digitalne knjižnice in zbirke podatkov slovenskih knjižnic, do katerih je mogoče dostopati na daljavo (torej tudi iz Argentine). Do česa vse je mogoče dostopati (in kako) bom navedel na koncu članka. Helena Janežič iz NUK je predstavila zgodovino te najpomembnejše slovenske knjižnice s poudarkom na njenem dolgoletnem poslanstvu, da zbira vse in vsakršno gradivo v slovenščino in povezano s Slovenci, ne glede na to, kje je nastalo. Slovenika, kot se to gradivo imenuje, je v NUK prišla in še prihaja prav iz vseh kontinentov sveta.

V drugem delu smo preko slovenskih knjižnic prepotovali dobršen del sveta, slovenske knjižnice so namreč v vseh štirih sosednjih državah Slovenije in prav povsod, kamor so se Slovenci v preteklosti izseljevali.

Lučka Kremžar je predstavila zgodovino in delo knjižnice Dušana Černeta v Trstu, ki zbira zamejsko in izseljensko gradivo. Dragana Laketič je predstavila delovanje slovenske knjižnice v Celovcu, ki je pomembna ustanova za Slovence v Avstriji. Knjižnica ima dolgo tradicijo, njena posebnost pa je, da oskrbuje s knjigami slovenske bralce in slovenske šole, ki so razpršene po vsej deželi Koroški. To je še toliko bolj pomembno, saj mreža javnih knjižnic v Avstriji ni tako dobra kot v Sloveniji, niti tam ni običajno, da bi vsaka šola imela svojo knjižnico. Poleg tega prirejajo kopico prireditev in spodbujajo dvojezičnost – vse to počnejo s komaj tremi zaposlenimi, enim le za polovični delovni čas. Kapo dol!

Na Hrvaškem živi kar 22 priznanih narodnih manjšin, med njimi tudi slovenska. Vsaka manjšina ima svojo knjižnico v okviru javnega hrvaškega knjižničnega sistema oziroma oddelka v okviru ene od knjižnic. Slovenska deluje v mestni knjižnici v Karlovcu, kot nam je pojasnila njena vodja Vedrana Kovač Vrana. Zanimanja za slovensko knjigo je kar nekaj, tako pri Slovencih kot Hrvatih, knjižnica v raznih projektih sodeluje s slovenskimi ustanovami, prireja pa tudi tečaj slovenščine.

V zadnjem delu so referenti predstavili konkretne knjižnice. Helena Janežič je predstavila zgodbo bogate knjižnice Zdravka Novaka, ki je doživel usodo povojnega begunstva. Po izselitvi iz taborišča v ZDA je s sabo vzel veliko knjig, knjižnico pa potem v Clevelandu dopolnjeval. Po njegovi smrti 1971 je njegova knjižna zapuščina romala (dobesedno) v dom Slovenik v Rimu, kjer so jo organizirali, hranili in nanjo pravzaprav pozabili. Po petdesetih letih je našla svoj nov dom v NUK – ideja za vse tiste bralce, naše rojake v izseljenstvu, ki so v dvomih, kam z morebitno pisano zapuščino. Ponavljam se že, a zbiranje gradiva, tudi pisem in dokumentov v NUK je neprecenljivo in neobhodno, če želimo ohraniti spomin na velike in male zgodbe našega izseljenstva.

Preko prispevkov in debate smo prišli do zaključka, da lahko slovenske knjižnice izven Slovenije razdelimo v dve kategoriji: v še aktivne knjižnice, kjer se ljudje še srečujejo in si izposojajo knjige in tiste druge, ki so danes bolj arhiv in spomin nekih starih časov. Bolj v drugo skupino sodi knjižnica Slovenske narodne čitalnice v Clevelandu (ZDA), predstavila

jo je Katarina Švab. Nekoč pomembno središče Slovencev je z menjavo generacij in izgubo jezika postalo časovna kapsula v neprimernih prostorih – danes pa je primer dobre prakse, kaj storiti s tako knjižnico. Švabova je predstavila svoj projekt ureditve čitalnice in vključitve njenega gradiva v Cobiss, ki ga je izvedla leta 2023. Ta je knjižnico osvežil in ji vdahnil nekaj novega življenja in povezal slovenske in lokalne knjižničarje, ki so pri tem delu stopili skupaj.

Končno sva pisec teh besed in Polona Majdič Ferlež predstavila slovenske knjižnice v Argentini, kot sva jih našla med Polonino raziskavo leta 2023. Knjižnice so imeli in imajo Slovenci in potomci Slovencev vseh treh izseljenskih valov – od Entre Ríosa, preko Córdobe, do Mendoze in Bariloeh, vse do Buenos Airesa, kjer jih je največ. Knjižnice povojnih slovenskih domov se od starejših razlikujejo po tem, da do neke mere še živijo, saj se tam še sliši slovenska beseda in se najdejo bralci (največ med sobotnimi šolarji in učiteljicami). Več o knjižnicah je mogoče prebrati v Polonini magistrski nalogi Slovenske knjižnice v Argentini, njen povzetek pa sva pripravila za naslednje Meddobje. S profesorico Švab smo na koncu prišli do enakih zaključkov in jih potrdili še z debato z občinstvom in drugimi sodelujočimi. Odreagirati je treba hitro, danes še imamo mladi slovenski rod v Argentini (in še kje), ki govori slovensko – tem mladim je treba v roke čim prej dati dobro slovensko knjigo. Kaj bi lahko storili v bodoče, smo zbrali v naslednje točke:

- 1) Po zgledu Clevelanda in v Argentini knjižnice doma v Bariloachah bi lahko več knjižnic vključili v sistem Cobiss, s tem bi dobile digitalni katalog, povezane bi bile s slovenskimi knjižnicami in se lažje modernizirale. Predvsem bi bilo to dobrodošlo za največjo slovensko knjižnico v Argentini – knjižnico na sedežu Zedinjene Slovenije.
- 2) Le knjižnica na sedežu Zedinjene Slovenije je imela leta 2023 ustrezno usposobljeno knjižničarko, izobraževanje za skrbnike slovenskih knjižnic po svetu bi bilo nadvse dobrodošlo. Največ šteje entuziazem knjižničarja, a brez znanja ne gre.
- 3) Večino gradiva slovenskih knjižnic predstavljajo stare knjige, slovenska klasika in podobno. Dotok novega gradiva je sporadičen in bi ga bilo dobro sistematično urediti (premisлити, kaj se rabi, in kako to spraviti v Argentino – s Polono sva npr. ob najinih obiskih pripeljala kovčka otroških in mladinskih knjig).
- 4) Razmisliti bi bilo treba, če lahko slovenske knjižnice v Argentini in drugod svojim uporabnikom ponudijo še kaj več kot izposojajo knjig. Če bi bili skrbniki knjižnic usposobljeni, bi lahko pomagali pri urejanju dosto-

pa do slovenskih spletnih knjižnic in drugih podatkovnih virov.

5) Pogosto ima knjižnica tudi svoj arhiv, te bi bilo treba urediti, popisati, ustrezno hraniti na mestu ali po dogovoru poslati v NUK.

6) Omogočiti in spodbujati bi bilo treba raziskave slovenskih knjižnic po svetu. Več raziskav bi »prevetnilo« knjižnice in morda še koga več navdušilo za branje v slovenskem jeziku.

S takimi mislimi smo se razšli – novim izzivom naproti. Nasmejale in zagon dale pa so nam sklepne besede predsednika Svetovnega slovenskega kongresa, Borisa Pleskoviča, ki je priznal, da je mislil, da konferenca o knjižnicah ne more biti zanimiva in da so knjižničarji in raziskovalci knjižnic lahko le dolgočasni ljudje, a ga je naša konferenca prepričala v prav nasprotno.

Za konec še nekaj uporabnih strani za Slovence po svetu:

Digitalna knjižnica Slovenije. Tu je mogoče listati po tisočih starih slovenskih časopisov, množici digitaliziranih knjig in drugega tiska, tudi izseljenskega.

Wikivir. Stran, na katero so študentje lju-bljanske slovenistike pretipkali na stotine del slovenske literarne klasike, najde pa se tudi kaj sodobnejšega.

Slovenci po svetu se lahko na daljavo brezplačno včlanijo v NUK. To lahko storite **tukaj**. Ko boste enkrat člani, lahko dostopate do **zvočnih knjig v slovenščini**.

Za radovedne priporočamo portala **Kamra** in **Slovenska biografija**.

Slovenski knjižničarji priporočajo knjige na tej **strani**.

Ob težavah mi lahko pišete in bom z veseljem pomagal (ferlez.urh@afna.com).

Urh Ferlež

PISMO BRALCA

Spoštovana urednika Svobodne Slovenije!

Začuden sem obstal ob branju izjav Gregorja Papeža za intervju z Rokom Finkom (Štev. 26, 2025). To, da bi »monsinjor« poškodoval umetniško delo, sliko, ne morem verjeti. V intervjuju sicer ni nikjer omenjeno, da bi bil omenjeni monsinjor msgr. Anton Orehar, vendar v tistem času ni bilo v Slovenski hiši nobenega drugega.

Kljub takratnim načinom življenja, se ne morem spomniti, da bi se tako dejanje, vandaliziranje umetniškega dela, kdaj zgodilo. Brskal sem po svojem spominu in ne morem se spomniti, da bi opisani možni dogodek

vzbudil med takratnimi mladimi – in drugimi – hrup, ogorčenje, odpor, šušljanje ali karkoli takega. Nič.

Kolikor vem, sem si ogledal takratne tri likovne razstave SKADa, mislim pa, da se nisem udeležil literarnega večera. Si predstavljam, da bi opisani dogodek moral doživeti komentarje med publiko.

Zato sem poiskal mnenja drugih, ki bi lahko bili priča ali celo razstavljali na opisanem dogodku. (Mimogrede: pri SKADu so organizirali literarni večer, kjer so se posvetili pisatelju Dostojevskemu 13. septembra 1975. Tretja likovna razstava SKADa 23. oktobra 1976 pa je bila posvečena Ivanu Cankarju. Torej sta to

dva dogodka in ne eden). Povprašal sem za mnenje nekaterih sourednikov Druge vrste, nekaj SKADovcev, pa mi nihče ni mogel potrditi opisanega dogodka. Večinoma so tudi mnenja, da msgr. Orehar ni bil take sorte človek, da bi se spuščal v to. Da je to le plod literarnega fantaziranja, ki je ustvaril slabo zgodbico. (spet mimogrede: prva številka Druge vrste je izšla v drugi polovici leta 1977, kako leto po razstavi).

Msgr. Anton Orehar je bil voditelj, verski, cerkveni in tudi narodni voditelj, da se tako izrazim. Imel je jasne cilje, kam in kako naj pelje slovensko skupnost, zato je tudi resno nastopil, ko je videl nastajati težave. Ne mo-

rem pa mu pripisati vandalizma, kot ga opisuje Gregor Papež.

Torej vsi vprašani zavračajo možnost, da bi bil dogodek resničen. Ostaja le še glavni akter, likovni ustvarjalec Marjan Adamič, katerega pa nisem uspel kontaktirati. Smatram, da je on še edina verodostojna oseba, ki lahko pojasni, kaj se je v resnici zgodilo.

Dokler on ne izjasni polemike, bom vztrajal, da take obtožbe ni mogoče obesiti msgr. Antonu Oreharju in ga kazati v taki mračnjaški luči.

Gregor Batagelj

OkrOgle OBLETNICE | *Prelat Jože Škerbec (1929 - 2001)*

Pred petindvajsetimi leti je v Buenos Airesu umrl prelat Jože Škerbec. Bil je 32 let dušni pastir Slovencev v Ramos Mejii, več kot 25 let urednik revije Duhovno Življenje ter 6 let delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini.

Jože Škerbec se je rodil 23. marca 1929 v naselju Gornje Jezero, ki pripada fari Stari trg pri Ložu na Notranjskem. Kot petnajstletnik se je leta 1944 umaknil v Ljubljano, kjer je začel gimnazijo, stanoval pa je v Slomškovem zavodu, ki ga je vodil njegov daljni sorodnik dekan Matija Škerbec.

Po vojni je zaradi protikomunističnega prepričanja izbral begunsko pot, najprej je šel v Avstrijo, potem pa v Italijo, kjer je bil v taboriščih Monigo, Servigliano, Senigallia in Barletta.

Odločil se je za izseljenstvo v Argentini, kamor je z veliko skupino drugih Slovencev prišel 28.marca 1948. Naselil se je v Mendози in se za kratek čas zaposlil v kemičnem laboratoriju, nato pa vstopil v Slovensko begunsko semenišče v San Luisu, kjer je začel bogoslovne študije. Semenišče se je pozneje preselilo v predmestje Buenos Airesa, zato je teologijo končal v Adrogueju. Mašniško posvečenje je prejel 29. novembra 1953 v La Plati.

Njegove prve duhovniške službe so bile med Argentinci v škofiji Lomas de Zamora, najprej

kot kaplan v Doloresu in v Remedios de Escalada, kasneje pa kot župnik v župniji Nuestra Señora de Luján. Ves ta čas je bil profesor verouka na različnih srednjih šolah, delal pa je tudi med najbolj revnimi.

Leta 1968 ga je msgr. Anton Orehar povabil v Slovensko dušno pastirstvo in mu daj v oskrbo področje Slomškovega doma v Ramos Mejii, kjer je nasledil pokojnega Janeza Kalana. Do svoje smrti je prelat Škerbec deloval v tej skupnosti, skrbel za nedeljsko sveto mašo, razne verske pobožnosti, učil verouk v Slomškovi šoli, sodeloval pri Odboru Slomškovega doma ter obiskoval bolne in starejše Slovence v okraju.

Od leta 1973 je skrbel tudi za primorske rojake, ki so se v Argentino preselili pred drugo svetovno vojno. Zanje je imel mesečno sveto mašo v cerkvi sv. Rafaela v Villa Devoto, organiziral pa je zanje tudi kulturna in družabna srečanja.

Leta 1974 je prevzel še odgovorno delo kot urednik revije Duhovno Življenje in njene priloge za otroke Božje stezice.

Po smrti msgr. Antona Oreharja leta 1986 je postal delegat slovenskih dušnih pastirjev prelat dr. Alojzij Starc, prelat Škerbec pa njegov namestnik. Po zgodnji smrti prelata Starca leta 1994 je bilo povsem naravno, da je prelata Škerbca 15. decembra 1994 škof Metod Pirih

predlagal za delegata, argentinska škofovska konferenca pa 30. decembra na to mesto tudi imenovala.

Prelat Škerbec je sodeloval tudi kot član odbora društva Zedinjena Slovenija, v Medorganizacijskem svetu, skrbel je za Slovensko hišo in cerkev Marije Pomagaj.

Bil je ljubitelj klasične glasbe, rad je obiskoval koncerte in opere v svetovno znanem Colónu. Veselil se je, podpiral in spremljal pevske talente, ki so se pojavljali v slovenski skupnosti.

Veliko delo, ki si ga je nalagal, mu je počasi rahljalo zdravje. Zahrbtni bolezn na želodcu je podlegel 3. januarja 2001.

O prelatu Škerbcu so pisali:

“Bil je resnični dober duhovnik in vnet dušni pastir. Sam sem na njem najbolj občudoval njegov duhovniški ogenj. Bil je neutrudljiv v delu za duhovni blagor svojih vernikov. Noben trud in napor mu nista bila odveč, ko je šlo za obiske bolnikov. Posebno rad je imel tudi otroke. Pogosto mi je omenjal, kako dobro se počuti pri sobotni katehezi otrok. Otrokom se je tako rekoč naredil otrok, da bi v mladih srcih prebudil ljubezen do Kristusa.” Dr. Alojzij Kukovica DJ

“Osebnost sem ga spoznal šele zadnja leta in kar nekajkrat sva se uspela srečati tudi na obi-

skih v Sloveniji. Vedno mi je ostal v zavesti velik človek, kristjan in duhovnik. Kako je skrbel za vse!” Janez Pucelj, nekdanji delegat za slovensko pastoralo v Evropi in glavni urednik revije Naša Luč

“Zahvala vam, g. prelat Jože Škerbec, za vaš zgled ljubezni do slovenske besede, za vaš zgled zvestobe v služenju Božji besedi bodisi v pridigah, pri verouku ali pri urejanju Duhovnega Življenja. Hvala za vaš zgled stalne volje do življenja po Božji volji.” Dr. Jure Rode, poznejši delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini.

“32 let ste, soboto za soboto, polagali v duše mladih temeljne resnice krščanske vere, ki spremljajo nato človeka vse življenje. Koliko otrok ste pripravili na prvo sv. obhajilo, na prejem sv. birme! Poznali ste vsakega učenca, zanimali se za vsakega posebej in mu skušali pomagati. Otroci vas imajo zelo radi!” Saša Zupan Omahna, nekdanja voditeljica Slomškove šole.

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: Svobodna Slovenija, Duhovno Življenje

OB 35-OBLETNICI PLEBISCITA

Pridiga škofa dr. Antona Jamnika, 26. 12. 2025, Sveti Jakob nad Medvodami

Bog je Stvarnik zgodovine – zrelo, modro in pogumno glejmo v prihodnost

Dragi prijatelji, ob državnem prazniku samostojnosti in enotnosti najprej vsem skupaj iskreno čestitam in želim, da bi vsi skupaj, Slovenci doma, zamejstvu in po svetu, gradili pristne in iskrene odnose, da bi bili hvaležni, da živimo v samostojni Sloveniji, ter v vsej odgovornosti in razumnosti presegali apatijo, izključevana ter z zaupanjem in pogumom gledali v našo prihodnost.

1. Božič je takrat, ko iz sveta osame stopiš na pot ljubezni

Nismo sami, Emanuel, Bog z nami, vstopa v človeško zgodovino, da bi Njegova ljubezen ožarjala naša srca, pregnala strahove, negotovosti in nemir in nam dajala moči, da bi to ljubezen uresničevali tudi mi: da bomo ljubili, in da bomo tudi sami ljubljeni. Sveta Mati Terezija iz Kalkute, je takole zapisala: »Božič je vsakokrat, ko se nasmehneš bratu in mu podaš roko; vsakokrat, ko ostaneš tiho, da bi poslušal drugega... Božič je vsakokrat, ko Gospodu dovoliš, da po tebi ljubi druge ljudi!«

Marija porodi v zakotnem hlevu in položi otroka v živalske jasl. Lukovo poročilo je zelo trpko! Marija je povila dete in ga položila v jasl. Čeprav smo mi to resničnost olepšali z človeško domišljijo: jaslice, osliček, romantičen večer ... Kristus je bil vse življenje brez doma; okrog njega se je vedno širila tudi tema nasprotovanja, velika so in vase zagledani pomembneži tistega časa so se Jezusa želeli znebiti, preveč jim je s svojo milino in dobroto spraševal vest. Božič je torej obdan tudi z meglo nesporazumov, temo nesprejemanja in trpljenja, saj mora sveta družina bežati v Egipt, trpijo nedolžni betlehemski otroci, danes obhajamo praznik prvega mučenca sv. Štefana. Prav je, da to spoznamo, ne zato, da bo naše božično voščilo zagrenjeno, marveč nasprotno: božič je znanilec radosti; trpljenje, ki ga zaznamuje, naj stori, da bi bili naši božični dnevi manj površni. V nas naj bi poglobili vero v Boga, ki se nam razodeva v popolni bližini – Boga z nami – v naši osami, v naših iskanjih, dvomih, notranjih bojih, v preizkušnjah slovenskega naroda, v pogledu na našo prihodnost.

2. Stopiti na pot odgovornosti, poguma in bližine človeku

Ob 35. obletnici plebiscita mi še posebej prihajajo na misel besede, ki jih je v času našega osamosvajanja večkrat ponovil tedanji ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Takole približno je dejal: »Hvala Bogu, imeli smo prve demokratične volitve (spomladi 1990), imamo parlament, vlado, sodno oblast. Strukturne spremembe so izpeljane, živimo v samostojni Sloveniji. Ampak veliko bolj zahtevna pot nas čaka na poti spreminjanja mišljenja, živeli smo v totalitarnem sistemu komunizma, ki je močno zaznamoval slovenskega človeka. Zato nas čaka daljša pot pri spreminjanju mišljenja, pot aktivne udeležbe v demokratičnih procesih, spoštovanja pluralnosti, pravne države in upoštevanja civilne družbe, ki ne sme biti samo nek podaljšek vladajočih struktur. Ta pot bo zahtevala veliko naporov in potrpežljivosti, hkrati pa tudi poguma in odločnosti, toda nismo sami, saj je Bog Stvarnik zgodovine.«

Ko danes v spomin kličemo misel nadškofa Šuštarja vidimo, kako zelo prav je imel. Gradi-tev vedno bolj demokratične družbe zahteva osebno odločitev za udeležbo v demokratičnih procesih, državotvorne voditelje, bližino človeku, še posebej tistemu, ki je v najtežjem položaju, kajti če država izgubi stik z realnim življenje, zatava v iluzije, populizme in promocije posameznikov sebičnih interesov, ki se najpogosteje ustavi pri želji po kapitalu in moči, da pa »omami« in privlači ljudi jim ponudi rešitve ugodja, udobja in uživanja življenja brez perspektive smisla in upanja.

Demokracija ni le skupek pravil, temveč tudi sprejemanje skupnih vrednot. Uspeh »projekta« slovenske države ni odvisen le gospodarskega napredka, temveč tudi od sprejetja niza temeljnih pravic in vrednot, kot so človekovo dostojanstvo, človekove pravice, svoboda, nediskriminacija, skupno dobro, subsidiarnost, pravičnost, strpnost, vključenost, solidarnost in enakost ter verska svoboda, ki podpirajo demokracijo in zagotavljajo njeno pravilno delovanje.

Demokracija brez vrednot se zlahka spremeni v totalitarizem ali avtoritarizem. **Današnje grožnje demokraciji v Sloveniji izvirajo iz erozije demokracije, oziroma iz totalitarne »matrice« razmišljanja in etatiističnega pogleda na družbo, kjer so vse civilne pobude na področju šolstva, zdravstva...itd za trenutne vladajoče v**

Sloveniji, grožnje, namesto, da bi jih dojemali kot obogatitev ponudbe in uresničevanja pravice državljanov do izbire. Več kot očiten primer je nova zakonodaja glede zasebnih vrtcev, Božičnica zaposlenih v zasebnih ustanovah z koncesijo (ta je del javne mreže šolstva) je prepuščena ustanoviteljem, pa še bi lahko naštevali: počasna in prikrita, ampak tudi očitna redukcija in pritiski na zasebne pobude. Na prihajajočih volitvah prihodnje leto želim, da državljani izrazijo svojo zaskrbljenost in mnenje o tem, kako se vrednote uresničujejo v slovenskem prostoru, ter odgovorno oddajo svoj glas za spodbujanje višjih standardov vrednot, da bi okrepili demokracijo, iz udobja pasivnosti je potrebno stopiti na pot dejavnega odločanja in pričevanja. Ta državljanska zavest participativne demokracije je zagotovilo in nadaljevanje graditve vedno bolj demokratične Slovenije. Vrednote, na katerih temelji demokracija, imajo krščanske korenine. Katoliška cerkev kot pomemben deležnik v slovenski družbi ne more ostati ravnodušna do prihajajočega demokratičnega procesa, saj gre za dostojanstvo vsakega državljana, človekove pravice, pravičnost in solidarnost. Cerkev ceni demokratični sistem, saj zagotavlja udeležbo državljanov pri sprejemanju političnih odločitev, ki od tistih, ki jim vladajo, zahtevajo odgovornost za zaščito, varovanje in izvajanje vrednot, brez katerih bi bila pristna demokracija oslabljena.

3. Ne pozabimo na ključne korake na poti k samostojnosti: Zrelo, modro in pogumno!

Adventni tedni leta 1990 so bili za slovenski narod še posebnega pomena. To je bil advent slovenskega naroda saj se je v tistih dneh dopolnil čas, ko naj bi se odločili za samostojno državo. Pri tem je dejavno sodelovala tudi Cerkev na Slovenskem, tako verni laiki kot vodstvo Cerkve.

Slovenska škofovska konferenca je na svoji redni seji 11. decembra 1990 posebno pozornost posvetila odločitvi Skupščine Republike Slovenije za plebiscit. Škofje so sprejeli izjavo z naslovom Zrelo, modro, pogumno: **»Odločitev za samostojno Slovenijo, ki jo bomo s svojo udeležbo na plebiscitu in z glasovanjem potrdili, je izredno pomembno dejanje za prihodnost slovenskega naroda. Čeprav se zavedamo, da naša pot v prihodnost ne bo lahka in bo zahtevala velika prizadevanja za duhovno,**

družbeno in gospodarsko prenovo, odločno zavračamo vsako širjenje malodušja, strahu ali obupanosti. Pošteno in iskreno delo vseh prebivalcev Slovenije, zaupanje v lastne moči in božjo pomoč je edina prava pot v prihodnost.«

Nadškof dr. Alojzij Šuštar je v posebni izjavi na nacionalni televiziji 20. 12. 1990 (TV- Dnevnik) ponovno povabil kristjane in vse druge, da se udeležijo plebiscita in glasujejo ZA samostojno Slovenijo: **»Glasovanja o samostojni in neodvisni državi prihodnjo nedeljo ni mogoče primerjati s kakimi politični volitvami... Katoliška Cerkev pa je v Sloveniji večinski sestavni del družbe. Zato imajo katoliški kristjani pravico, nalogo in dolžnost, da sodelujejo pri tem zgodovinsko odgovornem dejanju in se trezno, modro in pogumno odločajo za udeležbo pri glasovanju.**

Dragi bratje in sestre, naj današnji nagovor ob 35. obletnici plebiscita zaključim z besedami nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, ki jih je izrekel dan pred plebiscitom, torej v soboto 22. decembra 1990, ko je bila v ljubljanski stolnici sveta maša za domovino. Me drugim je dejal: **»Zakaj se kristjani zbiramo k molitvi za domovino? Iz katerega prepričanja prihaja naša molitev? Najprej iz vere v Boga, ki je stvarnik in gospodar vesoljstva in zgodovine, kajti njegovi so časi in vekovi. On je edini gospodar narodov in ljudstev, kot tako zelo poudarjajo psalmi. [...] Ta predvečer opravljamo mašno daritev in molimo za odgovorne v političnem življenju, da bi pametno, pošteno in nesebično odločali in oblikovali prihodnost slovenskega naroda. Potrebna jim je človeška modrost, a potrebna je še posebej luč in moč Svetega Duha, da bi v njegovi resnici in ljubezni vztrajno in odločno opravljali svoje delo. Vendar nocoj ne molimo samo za javne delavce, ampak za vse člane slovenskega naroda in za vse prebivalce na naši slovenski zemlji, da bi se zavedali svoje odgovornosti in izpolnili svojo zgodovinsko nalogo. Vse bi radi zbudili iz njihovega nezanimanja, malodušnosti, prestrašenosti in zmedenosti.«**

Kako zelo aktualne so te besede tudi danes, saj nas čaka leto, ki bo v marsičem odločalo o naši prihodnosti. Veliki arhitekt Plečnik ni brez razlogov na svojih spomenikih zapisal tudi: »Molimo za zdravo pamet!«

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

SLOVO

Mariana nas je presenetila z novico o odhodu. Slovo ni nikoli lahko, a je pogosto neizogibno. Slovo boli in nas žalosti, hkrati pa nas uči ceniti to, kar smo skupaj doživeli. In tega ni bilo malo: vsakoletno načrtovanje dela, koliko številkm bomo skušali izdati, zbiranje poročil in prispevkov, lektoriranje, iskanje najboljših naslovov, oblikovanje številke, oglasi, koledar, branje in odgovarjanje elektronske pošte, odnosi s sponzorji, odborom Zedinjene Slovenije, Slovenskimi domovi in organizacijami v Argentini in Sloveniji ... ure in ure skupnega dela!

Draga Mariana: devet let si vodila ekipo urednikov in oblikovalk, tvoj vir idej in projektov je bil neizčrpen. Kako te bomo pogrešali! Manjka mi besed za slovo, naj mi pomagajo pregovori:

- Po storjenem delu človek sladko počiva. (slovenski pregovor)
- Kdor od začetka ve, kam ga vodi pot, ne pride daleč. (Napoleon Bonaparte, francoski general in cesar)
- Na poti puščamo sledi in vsako slovo je božja usoda. (španski pregovor)
- Tam, kjer se križajo potrebe sveta in tvoji

talenti, tam je mesto tvojega poklica. (Aristotel, starogrški filozof)

- Naj ti bo pot lahka, naj ti veter vedno piha v hrbet. Naj sonce toplo sije na tvoj obraz in naj dež nežno pada na tvoja polja. In dokler se znova ne srečamo, naj te Bog nosi v dlani svoje roke. (irski blagoslov)
- Zgodovina nikoli ne reče “Adijo”. Vedno reče: “nasvidenje”. (Eduardo Galeano, urugvajski novinar in pisatelj)
- Ko zapiha veter sprememb, nekateri gradijo zidove, drugi pa mline. (kitajski pregovor)
- Vse spremembe, tudi najbolj zaželene,

nosijo v sebi melanholijo; kajti to, kar puščamo za seboj, je del nas samih; umreti moramo enemu življenju, preden lahko vstopimo v drugo. (Anatole France, francoski pisatelj)

- Tistemu, ki odhaja, rečem “Zbogom”, a moje srce ostane z njim. (španski pregovor)

Draga Mariana! Hvala za ogromno delo, ki si ga v teh devetih letih naredila. Pogrešali te bomo, a vemo, da tvoje slovo ni za vedno, da bomo ostali v stiku. Svobodna bo vedno imela odprta vrata zate!

Izbral: Jože Jan

“Želimo, da bo Svobodna Slovenija tudi v bodoče ostala glasilo naše skupnosti ter odraz slovenskega življenja v Argentini. Da bo za prihajajoče rodove ohranjala ideale slovenstva in svobode, ki so navdihnili njen nastanek”.

S temi besedami smo pred skoraj 9 leti predstavili obnovljeno Svobodno Slovenijo. Pot smo pripravili s skupino navdušenih sodelavcev, nadaljevala sem jo do sedaj kot odgovorna urednica. Bila je bogata pot, polna dobrega sodelovanja in načrtov. Nekateri smo lahko izvedli, drugi še čakajo. Zdaj je čas, da ta naloga preide v nove roke, ki bodo naprej skrbele, da bo zgodba skupnosti ponosnih Slovencev

Mariana Poznič

Draga Mariana,

Hvala za ves trud, predanost, čas in srce, ki si darovala Svobodni Sloveniji skozi vsa ta leta!

S svojo vztrajnostjo si pustila trajno sled – v tedniku in tudi v vseh nas, ki smo imeli srečo sodelovati s tabo. Dosegla si, da delo nikoli ni bilo samo naloga – bilo je zaupanje in gotovost, da bo stvar izpeljana s srcem in odgovornostjo.

nevidno delo, ki si ga vedno opravljala s spoštovanjem in veseljem. Najbolj hvaležni smo pa za tvoj zgled predanosti in ljubezni do slovenske skupnosti.

Ponosni smo, da smo del poti, ki si jo prehodila. Želimo ti, da v novem poglavju najdeš veliko lepih izzivov, uspeha in miru.

Hvala, Mariana!

Hvala za potrpežljivost, spodbudo in vse

Sofi, Lucijana, Leila in Jože

Nasvidenje Mariana

Življenjske poti nas pogosto presenetijo, ko se ozremo nazaj in vidimo, kje smo začeli in kam smo prispeli. Za vernike je preprosta razlaga Stvarnikov načrt: prosil nas je, naj bomo orodje pri njegovem delu. Ko sem marca 2015 prevzel predsedovanje Zedinjene Slovenije, je bil ustanovljen svet z rojaki, ki smo se sicer poznali, a vedčinoma nikoli nismo delali skupaj. Toda cilj in volja vsakega od nas je bila oživiti organizacijo v dobrobit slovenske skupnosti tu v Argentini.

Mariana se je ekipi pridružila kot tajnica skupaj z Martinom Selanom in skupaj sta oblikovala ekipo, ki je odlično organizirala sekretariat društva in skupaj s preostalim odborom izvajala letni program skupnosti. Sredi leta 2016 nas je urednik Tone Mizerit obvestil, da bo konec leta zapustil mesto urednika tednika Svobodna Slovenija, ki ga je opravljal leta. Kako rešiti to situacijo? Med ekipo in potencialnimi kandidati je potekalo nešteto pogovorov. To ni preprosta naloga; zahteva specifično znanje, predanost in zavzetost. Končno smo se odločili, da vprašamo Mariano, ali bi sprejela vlogo urednice tednika Svobodna Slovenija, glavnega glasila naše skupnosti. Sprejela je uredništvo in odstopila s položaja tajnice Zedinjene Slovenije. Po njenem sprejetju je sledila analiza stanja, ki je vključevala vrsto predlogov, sestavo podporne ekipe za uredniško delo, iskanje gradiva, lektoriranje in grafično oblikovanje. Sprejela je izziv in se lotila ključ-

ne naloge za nadaljnje delovanje tednika. V prvih mesecih leta 2017 je preučevala in se učila sistemov in programov, ki so omogočili zagon digitalne verzije Svobodne Slovenije junija 2017. Mariani gre priznanje za ta dosežek. To je izboljšalo hitro in učinkovito dostavo bralcem ter pomagalo pri logistični in finančni situaciji. Z leti se je ekipa, ki je sodelovala z Mariano, spreminjala, a njena predanost je ostala tako močna kot v začetku. Zogotavljanje gradiva, izvajanje intervjujev, fotografiranje, lektoriranje prispevkov in tako naprej. Nešteto dela, ki ga bralec ne vidi, a nekdo ga dejansko opravlja. Vsega je nekoč konec in Mariana se je odločila, da je čas, da odstopi s položaja urednice tednika ter se konec leta 2025 poslovijo.

Mariana, opravila si zelo pomembno nalogo za slovensko skupnost v Argentini, ko si ta skoraj osemdeset let star medij ponovno oživila.

Hvala za tvoje delo, predanost, dobro voljo in potrpežljivost, ko stvari niso šle po načrtih. Hvala Arielu in tvojim otrokom, da so sprejeli in podpirali tvojo zavezo k temu izzivu. Ponosna moraš biti na opravljeno delo, sedaj pa boš imela čas za prihodnje projekte v svojem poklicnem in osebnem življenju.

HVALA, MARIANA!!!!

Jure Komar

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOvence V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini
Ustanovitelj Miloš Stare
Lastnik društvo Zedinjena Slovenija
Predsednik Jure Komar

Urednika:
Mariana Poznič, Jože Jan
Oblikovanje:
Leila Erjavec, Sofia Komar

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina
email svobodna.ba@gmail.com
www.svobodnaslovenija.com.ar